

EUROOPAN KOMISSIO

SISÄMARKKINOIDEN, TEOLLISUUDEN, YRITTÄJYYDEN JA
PK-YRITYSTOIMINNAN PÄÄOSASTO
Tavaroiden sisämarkkinat ja täytäntöönpano
Tavaroiden vapaa liikkuvuus

Bryssel

grow.ddg1.b.1 CS/el (2021)792241

THEMIS/EU PILOT EUP(2021)9837 TIETOPYYNTÖ SUOMEN VIRANOMAISILLE

Hyvä vastaanottaja

Komissio on vastaanottanut useita Suomea vastaan esitettyjä kanteluita, jotka liittyvät tiettyjen alkoholijuomien myynnin mahdollisiin esteisiin.

Kantelujen mukaan Suomen nykyinen alkoholilaki, sellaisena kuin se on tulkittuna sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran ohjeissa ja sellaisena kuin Alko on tällä hetkellä pannut sen täytäntöön, saattaa olla EU:n lainsäädännön kannalta ongelmallinen. Erityisesti kyse on tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatteesta, sellaisena kuin se on vahvistettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 34 ja 36 artiklassa, ja sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin säännöksistä.

Komission tähän mennessä keräämien tietojen mukaan tilanne Suomessa tiettyjen alkoholijuomien myynnin osalta on seuraava:

- Suomen alkoholilain 17 §:n mukaan enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman vähittäismyyntiä voivat harjoittaa Alkon lisäksi myös tahot, jotka ovat saaneet toimivaltaiselta viranomaiselta vähittäismyyntiluvan.
- Tällaisia juomia voivat myydä Suomessa vähittäismyyntiluvan haltijat, esim. ruokakaupat ja vähittäismyyjät, jotka ovat sijoittautuneet Suomeen. Tällaiset vähittäismyyntiluvan haltijat eivät kuitenkaan Valviran virallisen ohjeistuksen¹ mukaan saa harjoittaa etämyyntiä tai verkkokauppaa Suomessa.
- Enintään 5,5 prosenttia alkoholia sisältävän juoman vähittäismyyjät tai myyjät, jotka ovat sijoittautuneet muihin EU:n jäsenvaltioihin, eivät voi saada suomalaista lupaa myydä tällaisia juomia etämyyntinä, eikä Suomessa ole järjestelmää, jolla tunnustetaan muiden EU-maiden kansalliset vähittäismyyntiluvat.
- Alkolla on Suomessa 2,8–5,5 prosenttia alkoholia sisältäviä juomia koskeva käytäntö, joka mahdollistaa sen, että kuluttajat voivat tehdä tilauksia verkossa tai

¹ Saatavilla seuraavassa osoitteessa:

<https://www.valvira.fi/documents/14444/201001/Yksityishenkil%C3%B6n+alkoholin+maahantuontioikeus/4caa5790-1e35-4e24-a4b2-acb2c2905bb4>

Alkon mobiilisovelluksen kautta ja noutaa ne sitten hyväksytyistä noutopisteistä, joista osa on kolmannen osapuolen tiloja.

- Alko vaatii talouden toimijoita hankkimaan valmistajalta tai tuotemerkin omistajalta luvan ennen kuin Alko suostuu ottamaan tarjouskäsittelyyn juomaa, joka liittyy sen monopoliin.

Tältä osin pyydämme Suomen viranomaisia täydentämään ja selventämään edellä kuvattuja kohtia ja vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Pitääkö paikkansa, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet vähittäismyyjät tai myyjät eivät voi harjoittaa enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien etämyyntiä Suomessa sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviran käytännön ja ohjeiden² vuoksi, vaikka alkoholilaissa ei ole tällaista välitöntä kieltoa? Jos Suomen viranomaiset katsovat, ettei Valviralla ole tällaista käytäntöä, olisiko mahdollista täsmentää, miten toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet vähittäismyyjät tai myyjät voisivat myydä Suomessa enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältäviä alkoholijuomia etämyynnissä ja millä edellytyksillä?
2. Jos edellä kuvattu kieltä on olemassa, miten Suomen viranomaiset panevat sen täytäntöön muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden verkkomyyjien osalta ja estävät joidenkin tai kaikkien alkoholijuomien verkkomyyntin? Jos vastaus on myönteinen, mitkä ovat näiden täytäntöönpanotoimenpiteiden oikeudelliset perusteet (esim. suomalaisen vähittäismyyntiluvan puuttuminen, Alkon verkkokauppanomonopolin rikkominen tai alkoholituotteisiin sovellettavien toimitusrajoitusten rikkominen)? Jos tällaisia täytäntöönpanotoimenpiteitä on toteutettu, missä määrin palvelun tarjoajan alkuperämaalle ja komissiolle ilmoitettiin toimenpiteistä sähköistä kaupankäyntiä koskevan direktiivin 3 artiklan 4 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti? Mikä olisi tässä tapauksessa se yleinen etu, joka oikeuttaa asettamaan tällaisen rajat ylittävän rajoituksen? Mitkä syyt tekisivät tällaisen rajat ylittävän verkkomyyntin rajoittamisen tarpeelliseksi kyseisen tavoitteen saavuttamista varten?
3. Onko sellaisille vähittäismyyjille, myyjille tai valmistajille saatavilla vähittäismyyntilupia, jotka eivät ole sijoittautuneet Suomeen mutta jotka haluaisivat harjoittaa enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien etämyyntiä? Jos ei ole, millä perusteella vähittäismyyntilupien saatavuus on rajoitettu ainoastaan Suomeen sijoittautuneisiin vähittäismyyjiin tai valmistajiin? Jos vastaus on myönteinen, mainitkaa asiaa koskeva säännös, jossa tätä mahdollisuutta säännellään.
4. Aikovatko Suomen viranomaiset ryhtyä lainsäädäntötoimiin sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän huhtikuussa 2018 esittämän alkoholijuomien rajat ylittävän myyntin sääntelyä koskevan ehdotuksen perusteella? Jos vastaus on kyllä, minkä tyyppisiin toimiin?
5. Mikä on Alkon tuotemerkkiä koskevan lupamenettelyn tavoite, jonka mukaan talouden toimijoiden on hankittava valmistajalta tai tuotemerkin omistajalta valtuutus ennen kuin Alko suostuu myymään tuotteita, jotka on jätetty tarjouskäsittelyyn?³

² Ks. edellinen alaviite.

³ Saatavilla englanniksi (sivu 8) osoitteessa: https://www.alko.fi/INTERSHOP/static/WFS/Alko-OnlineShop-Site/-/Alko-OnlineShop/en_US/for%20suppliers/Muut/VOT/Alko%20-%20Listing%20instructions%20for%20alcoholic%20preparations%2015.7.2020.pdf

Ovatko Suomen viranomaiset harkinneet vähemmän rajoittavia keinoja saavuttaa sama tavoite?

6. Lisäksi mikä on tavoitteena, kun vain yhdelle talouden toimijalle annetaan oikeus tarjota tuotteita Alkon kautta, vaikka useat toimittajat olisivat saaneet valmistajalta tai tuotemerkin omistajalta tuotemerkkiä koskevan luvan?⁴

Pyydämme teitä vastaamaan näihin kysymyksiin kahdeksan viikon kuluessa tämän pyynnön vastaanottamisesta.

Jos tarvitsette lisätietoja, ottakaa yhteyttä Christian Scharlingiin (sähköposti: christian.scharling@ec.europa.eu ja puhelin (+32-2) 295 07 18).

Kunnioitavasti

(sähköinen allekirjoitus)
Hans Ingels
Yksikönpäällikkö

”Tarjouksen hyväksyminen käsittelyyn edellyttää, että tarjouksen liitteenä on valmistajan tai tuotemerkin omistajan valtuutus. Mikäli tuotteen teollisoikeuksiin (mm. tavaramerkkioikeuksiin) liittyy epäselvyyksiä, Alko voi jättää tuotteen ottamatta tarjouskäsittelyyn. Valtuutusta ei tarvita, kun tarjottu tuote on oma tuotemerkki.”

⁴ Ks. edellinen alaviite, s. 25:

Mikäli valmistaja/tuotemerkin omistaja on valtuuttanut usean eri toimijan edustamaan samaa tuotettaan ja Alko saa sen vuoksi useita erilaisia samaa tuotetta koskevia tarjouksia eri tarjoajilta samassa haussa, hylätään kaikki tällaiset tarjoukset, koska ne ovat päällekkäisiä.